

Başvuru Numarası : 2024/1881
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.12.2024/54
Karar Numarası : 2024/1289
Başvuran : H.K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın hapis cezalarına içtima hükümlerinin uygulanması nedeniyle lehe olan hükümlerden faydalanamadığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; yargılandığı farklı davalar kapsamında organize suç örgütü kurma ve sahte kredi kartı kullanmak suretiyle yarar sağlama ve bunlarla bağlantılı suçlardan tarafına 15 yıl hapis cezası verildiğini, 2020 yılında yapılan yasal düzenleme ile 1/2 oranında ceza indiriminden yararlandığını, örgütlü suçlar kapsamında verilen hapis cezasının infazının tamamladığını, içtima hükümlerinin uygulanması nedeniyle bireysel suçlardan almış olduğu hapis cezasının infazında açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve görüntülü görüşme yapma gibi lehe olan uygulamalardan yararlanamadığını ve içtima hükümlerinin uygulanması nedeniyle mağduriyet yaşadığını iddia ederek 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerini İnfazı Hakkında Kanun'un 99'uncu maddesinde yer alan "*Bir kişi hakkında hüküm olunan her bir ceza diğerlerinden bağımsızdır*" hükmü uyarınca mağduriyetinin giderilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "*Mahkemelerin bağımsızlığı*" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)"

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Amaç ve kapsam*" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

“(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir. (...)"

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuru, başvuranın birden fazla suçtan yargılanması sonucunda aldığı cezaların içtima hükümleri uygulanarak birleştirildiği, terör suçu kapsamında almış olduğu hapis cezalarının infaz edilmiş olmasına rağmen kalan cezasının infazı sürecinde lehe olan hükümlerden faydalanamadığı iddiasıyla söz konusu mağduriyetinin giderilmesi için gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

14. Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün 29/8/2024 tarihli üst yazısında başvuranın İstanbul Anadolu 2. İnfaz Hakimliği'nin 12/5/2022 tarihli ve 2022/... K. sayılı içtima kararıyla 23 yıl 32 ay 15 gün hapis cezasının infaz edilmekte olduğu, Kırşehir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen 20/3/2023 tarihli ve 2023/... sayılı müddetnamesinde başvuranın ceza infaz kurumuna giriş tarihinin 12/7/2017, hak ederek tahliye tarihinin 10/2/2041, koşullu salıverilme tarihinin ise 9/10/2029 şeklinde kaydedildiği, başvuranın yargılandığı toplam 8 adet suçtan 1 tanesinin İstanbul Anadolu 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 2011/... E. ve 2012/... K. sayılı kararı ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 220'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Suç işlemek amacıyla örgüt kurma*" hükmü kapsamında verildiği, 2/9/2012 tarihli ve 28399 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin "*Kapalı kurumdan açık kuruma ayrılacak hükümlüler*" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde "*Terör ve örgütlü suçlardan hükümlü olup, mensup oldukları örgütten ayrıldıkları idare ve gözlem kurulu kararıyla tespit edilenlerin koşullu salıverilme tarihine bir yıldan az süre kalması şartı aranır.*" hükmü gereğince başvuranın koşullu salıverme tarihinin 9/10/2029 tarihi olduğu dikkate alındığında örgüt kapsamında ceza almış olması sebebiyle herhangi bir kazanılmış hakkı olmadığı, başvuranın cezasına dayanak maddeler arasında 5237 sayılı Kanun'un 220'nci maddesinin bulunması nedeniyle yasal olarak görüntülü görüşmeden faydalanamayacağından hükümlünün talepleriyle ilgili yapılacak bir işlemin bulunmadığı hususlarına yer verilmiştir.

15. 5275 sayılı Kanun'un "*Birden fazla hükümdeki cezaların toplanması*" başlıklı 99'uncu maddesinde, bir kişi hakkında hükmolunan her bir cezanın diğerinden bağımsız olduğu, varlıklarını ayrı ayrı koruduğu ancak bir kişi hakkında başka başka kesinleşmiş hükümler bulunması durumunda, 107'nci maddenin uygulanabilmesi yönünden infaz hâkimliğinden bir toplama kararı isteneceği; adli para cezasından çevrilen ve ceza infaz kurumunda infaz edilme aşamasına gelen hapis cezalarının ise toplama kararına dahil edileceği düzenlenmesine yer verilmiştir.

16. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun 6'ncı maddesinde ise infaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren iki hafta içinde infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar

Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarıncı karara bağlanmış uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

19. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye